

**VIŠJA STROKOVNA ŠOLA ACADEMIA,
MARIBOR**

DIPLOMSKO DELO

**PORTRETNA FOTOGRAFIJA
V STUDIJU IN NA TERENU**

Kandidatka: Urška Majcen
Študentka izrednega študija
Številka indeksa: 11190170061
Program: Medijska produkcija
Mentorica: mag. Irena Bedrač

Maribor, januar 2014

IZJAVA O AVTORSTU DIPLOMSKEGA DELA

Podpisana Urška Majcen, št. indeksa 11190170061, sem avtorica diplomskega dela z naslovom Portretna fotografija v studiu in na terenu, ki sem ga napisala pod mentorstvom ga. mag. Irene Bedrač.

S svojim podpisom zagotavljam, da:

- je predložena diplomska naloga izključno rezultat mojega dela,
- sem poskrbela, da so dela in mnenja drugih avtorjev, ki jih uporabljam v predloženi nalogi, navedena oz. citirana skladno s pravili Višje strokovne šole Academia,
- se zavedam, da je plagiatorstvo – predstavljanje tujih del oz. misli, kot moje lastne - kaznivo po Zakonu o avtorskih in sorodnih pravicah; UL št. 16/2007; (v nadaljevanju ZASP), prekršek pa podleže tudi ukrepom VSŠ Academia skladno z njenimi pravili.
- skladno z 32. členom ZASP dovoljujem VSŠ Academii objavo diplomske naloge na spletnem portalu šole.

Maribor, januar 2014

Podpis študenta:

ZAHVALA

Zahvaljujem se ga. mag. Ireni Bedrač, ki je brez pomislekov sprejela mentorstvo in mi svetovala pri sami izdelavi diplomskega dela. Od izbire diplomske teme, izbiro fotografij, svetovanja pri izdelavi fotografij.

Zahvalila bi se tudi vsem predavateljem, ki sem jih spoznala med študijem in so mi pomagali na moji poti do znanja.

Prav tako se zahvaljujem ge. Olgi Majcen, za pomoč pri oblikovanju besedila.

POVZETEK

V moji diplomski nalogi predstavljam Portretno fotografijo v studiu in na terenu. Naloga je razdeljena na teoretični del in na praktični del.

V teoretičnem delu je na začetku napisana kratka zgodovina fotografije. V nadaljevanju predstavljeni fotoaparati 21. stoletja, zgodovina portretne fotografije, fotografi, portretna fotografija.

Praktični del diplomske naloge pa predstavlja portretno fotografijo v studiu, kjer je za model bila ga. Sabina Bezjak. Te fotografije so za osebne izkaznice - dokumente, biometrični potni list, fotografirane z Nikon D200. Prav tako portretne fotografije v studiu, ter izven studia – portretne fotografije na terenu, kjer so bile fotografirane z Nikonom D3100.

Ključne besede: Portretna fotografija, portret, ISO občutljivost, goriščna razdalja, bliskavica, čas osvetlitve, zaslonka.

ABSTRACT

Portrait photography in a studio and on location

In my thesis I present portrait photography in a studio and on location. The thesis is divided into a theoretical part and practical part.

In the theoretical part, a brief history of photography is given at the beginning. This is followed by a presentation of 21 century cameras, the history of portrait photography, photographers, and portrait photography.

The practical part of the thesis presents portrait photography in a studio, where Miss Sabina Bezjak was the model. These photographs are for a personal identification card and biometric passport. The photographs were taken with a Nikon D200, which was also used for the portrait photography in and outside the studio.

The portrait photographs taken on location were photographed with a Nikon D300.

Key words : portrait photography, portrait, ISO - sensibility, focal length, flash, shutter speed, aperture.

KAZALO VSEBINE

1	UVOD.....	9
1.1	Opredelitev obravnavane teme	9
1.2	Namen in cilji diplomskega dela	10
1.3	Predpostavka.....	10
2	ZGODOVINA FOTOGRAFIJE..... Napaka! Zaznamek ni definiran.	
3	FOTOAPARATI 21. STOLETJA	16
3.1	Digitalni fotoaparati.....	16
3.2	Kompaktni - digitalni fotoaparati	16
3.3	Mobilni telefoni	17
3.4	Fotografija starih fotoaparatov	18
4	ZGODOVINA PORTRETNE FOTOGRAFIJE..... Napaka! Zaznamek ni definiran.	
4.1	Dagerotipija:	19
4.2	Kalotipija	19
4.3	Mokra plošča	20
4.4	Ambrotipija.....	20
4.5	Ferotipija.....	21
5	FOTOGRAF	23
5.1	Studijski fotograf (portretni).....	23
5.2	Komercialni fotograf	23
5.3	Fotoreporterji	24
5.4	Reklamna fotografija, umetniška fotografija, znanstvena fotografija	24
5.5	Športna fotografija.....	24
5.6	Krajinska fotografija.....	25
5.7	Arhitekturna fotografija.....	25

6	PORTRETNA FOTOGRAFIJA.....	Napaka! Zaznamek ni definiran.
7	PORTRETNA FOTOGRAFIJA V STUDIU ALI NOTRANJEM PROSTORU	31
7.1	Republika Slovenija – Ministrstvo za notranje zadeve	33
7.2	Fotografije v studiu: »Sabinini portreti«	35
7.3	Primer: »Delno – napačne fotografije«	42
8	PORTRETNA FOTOGRAFIJA NA TERENU	Napaka! Zaznamek ni definiran.
8.1	Fotografije na terenu: »Sabinini jesenski utrinki«.....	43
8.2	Primerjava dveh podobnih fotografij od daleč in od blizu	48
8.3	Delno - nepravilna portretna fotografija.....	50
9	ZAKLJUČEK	511
10	UPORABLJENA LITERATURA IN VIRI	53
10.1	Uporabljena literatura	53
10.2	Internetni viri	53

KAZALO SLIK

Slika 1: Camera Obscura oz. Temna soba	12
Slika 2: Leča v Cameri Obscuri	13
Slika 3: Zaslonka v Cameri Obscura	13
Slika 4: Boks kamera, ki je prvi fotoaparat	14
Slika 5: Zbirka starih fotoaparatov	18
Slika 6: Fotografija je uporabna za osebno izkaznico, voziško dovoljenje	32
Slika 7: Fotografija za biometrični potni list	32
Slika 8: Sabinini portreti	35
Slika 9: Sabinini portreti	36
Slika 10: Sabinini portreti	37
Slika 11: Sabinini portreti	38
Slika 12: Sabinini portreti	39
Slika 13: Sabinini portreti	40
Slika 14: Sabini portreti	41
Slika 15: Primer: »Delno – napačne fotografije«	42
Slika 16: Sabinini jesenski utrinki	43
Slika 17: Sabinini jesenski utrinki	44
Slika 18: Sabinini jesenski utrinki	45
Slika 19: Sabinini jesenski utrinki	46
Slika 20: Sabinini jesenski utrinki	47
Slika 21: Primerjava dveh podobnih fotografij od blizu in daleč	48
Slika 22: Primerjava dveh podobnih fotografij od blizu in daleč	49
Slika 23: Delno - nepravilna portretna fotografija	50

1 UVOD

1.1 Opredelitev obravnavane teme

Večina ljudi danes ne zahaja več tako pogosto v knjižnice kot pred leti. Kajti tehnologija je že tako napredovala, da vsako informacijo dobimo na spletu. Moja diplomska naloga temelji na fotografiji in sicer portretni fotografiji, ki se fotografira v studiu ali na terenu.

Problem, ki ga nameravam obravnavati so fotografije v studiu ali na terenu. Portretne fotografije lahko naredimo zunaj, druge s pomočjo notranjih luči, ki nam dajejo dodatno svetlobo. Naredila sem kratek intervju z ga. Sabino Bezjak, ki bom v pomoč pri pisanju moje diplomske naloge.

Opisni del se začne bolj z zgodovino fotografije, fotoaparati 21. stoletja (digitalni, digitalno-kompaktni, mobilni telefoni), zgodovina portretne fotografije - kako so začeli improvizirati fotografije.

Praktični del: Kaj je portretna fotografija v resnici, kako se lahko z bliskavico poigramo, da dobimo tudi zanimive fotografije, kako moramo pripraviti naročnika, ki se želi fotografirati tudi če ni za poziranje, da bo fotografija temu primerna, da bo našemu naročniku tudi všeč. Kako delimo portretne fotografije in zraven tega bom dodala tudi fotografije, ki sem jih sama posnela (drža glave, nasmeh, ramena, do kje mora biti slika...itd). Opisala bom fotografe na splošno ter zvrsti fotografov, kje lahko fotograf dela, v kakšni ustanovi se lahko zaposli, kot je studio ali na terenu, kaj je reportažna fotografija. Fotoreporterji lahko naredijo tudi kakšno novinarsko portretno fotografijo na tiskovnih konferencah, ki se dogajajo po tekmi. Opisala bom tudi razliko med portretno fotografijo v studiu ter na terenu. Kakšno opremo rabi fotograf v studiu in kakšno na terenu.

1.2 Namen in cilji diplomskega dela

Namen in cilj diplomske naloge je, da opišem kaj v bistvu je fotografija, zgodovina fotografije, portretna fotografija v studiu ,kakšne so njene prednosti ali slabosti ,ostale fotografije nastale v studiu (majhen intervju z ga. Sabino Bezjak), kjer vse skupaj povežem v besedilo in opišem.

Opisala bom tudi portretno fotografijo na terenu, ki se dogajajo zunaj okolja, poročne fotografije, pogrebne, ...itd.

Predstavila bom kaj pravzaprav v bistvu počne portretni fotograf in hkrati dodala lastne portretne fotografije, fotografije studia.

1.3 Predpostavka

V diplomski nalogi želim dokazati, da se fotografiranje raznih prireditev lahko loti vsak izmed nas, ki ima vsaj malo predznanja in ga to tudi vsaj malo zanima in veseli. Na koncu lahko iz vsakih fotografij ustvarimo prav dobro fotografijo tudi tistega, ki nam pozira. Če smo res dobri nam mora tudi pri takšni osebi fotografija uspeti, tako da bo oseba s svojo fotografijo res zadovoljna in da si bo sama lahko rekla, da si je všeč. Zraven tega so tudi osebne fotografije, kajti poročne fotografije zelo radi pokažemo drugim. Zato vemo, da je uspešen tisti fotograf, ki ujame prav tisti trenutek, ko si sežeta v roke mladoporočenca, si natakneta zlata prstana, ujame poljub in druge pomembne trenutke tega dogodka. Pri takšni fotografiji moramo biti seveda tudi zelo hitri, da ujamemo pravi trenutek. To je lahko razrez poročne torte, metanje riža, prav tako tudi poljub ali njun prvi ples. Razne fotografije rojstnodnevnih portretirancev, npr. kakšnega majhnega otroka ob svoji posebni tortici moramo biti tudi hitri, saj je odvisno za kako zvrst fotografije gre. Če smo v studio si moramo vzeti tudi več časa za vsakega portretiranca. Kadar smo na terenu moramo biti pa dovolj hitri. Pri obeh vrsti fotografije je potrebno tudi znanje o fotografiranju. Da lahko osrečimo druge in tudi sebe je potrebno dobro poznavanje fotografiranja. Lepo pa je slišati pohvalo, kadar smo uspešni in si tako pridobiti kakšno novo stranko.

2 ZGODOVINA FOTOGRAFIJE

»Od davnega je človek želel, da bi svoje poglede na svet oz. pomembne dogodke, ki jih doživlja želel trajno ohraniti za svoj spomin.

Tako se je vse skupaj začelo: iz prazgodovinskih risb z ogljem, preko antičnih vaz, srednjeveških bakrorezov, je prišel do najpopolnejšega načina ohranjanja svojih vtisov, doživetjih, dogodkov, raznoraznih spominov na lepa doživljanja, ki ga živi do fotografije.«

Svetlopis - beseda sama je iz grškega izvora, ki pomeni:

- Photos (svetloba)
- Graphein (pisati)

Svetlopis, drugače tudi pomeni upodabljanje na posebno svetlobno občutljive plasti.

Fotografija:

- Foto
- Grafija; pridobivanje trajne slike nekega predmeta na podlagi, ki je premazana z emulzijo, ki je občutljiva na svetlobo.

Ime je prvi uporabil J.Herschel leta 1839. Tudi v medicini je fotografija nepogrešljiva, posebno na področju mikro - fotografije, ter prav tako rentgenske fotografije. Z mikro-fotografijo raziskujejo najrazličnejše mikroorganizme, z rentgensko fotografijo pa uspešno obvladujejo delovanje najrazličnejših materialov. Najnovejši izsledki v tehniki in fotografski tehnologiji s poudarkom na barvni fotografiji pa omogočajo izvedbo barvnih slik, risb, načrtov, shem, ki so barve podane v ustreznih barvnih vrednotah, ki prikazuje skladno z resničnostjo.

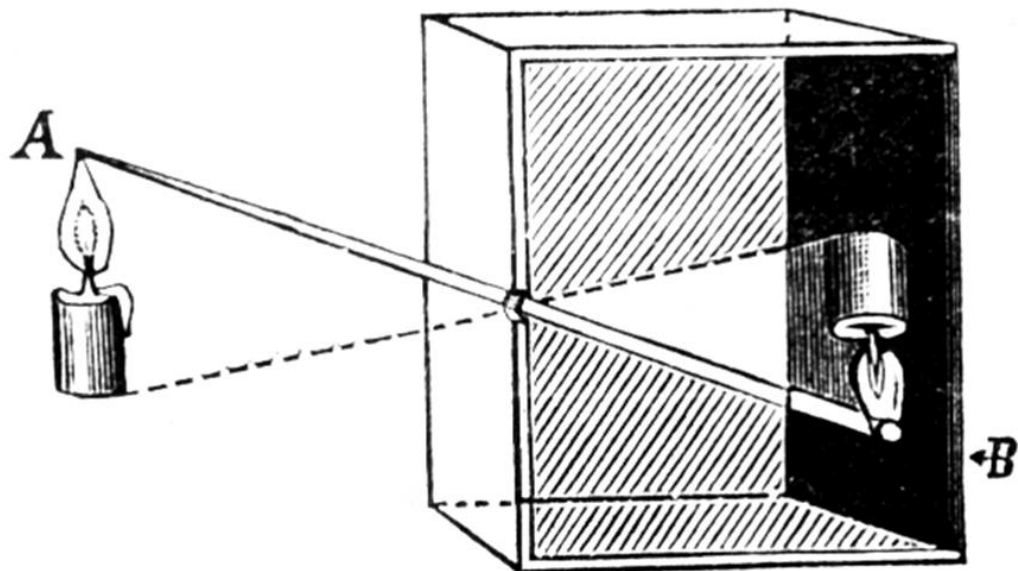
Definicija:

»Raymond Williams je v svoji odlični knjigi Ključne besede zapisal, da je zgodovina, če jo razumemo splošno, narativen opis dogodkov.«

V predzgodovinskem času so ljudje bivali v votlinah ali pa v manjših zgradbah, ki so delovale kot naravne kamere. Žarek svetlobe je prodiral mrak, da bi projiciral svetlo-bo od zunaj.

Že od prazgodovine je človek opazoval in si vtisnil v spomin kaj ga je navdihovalo. Takšno napravo za izdelavo oz. ustvarjanje podob skozi luknjico je prvič uporabil že Aristotel.

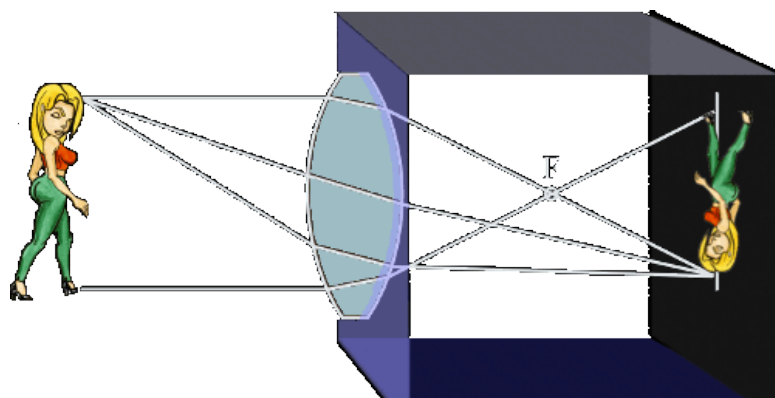
Reče se Camera obscura, ki pomeni temna soba. V desetem stoletju je arabski učenjak Alkazen opisal, kako se lahko opazuje sončni mrk v cameri obscuri. V obdobju renesanse so odprtino zapolnili z lečo, da bi tako izboljšali projekcijsko sliko in camera obscura je postala manjša in priročnejša. V sedemnajstem stoletju se je zmanjšala velikost sobe na lahko prenosno škatlico, ki so jo mnogi slikarji upo-rabljali kot risalni pripomoček predvsem za pokrajine. Prvi velik korak v fotografiji je bil storjen v Italiji v 16. stoletju, ko so veliki renesančni umetniki začeli uporabljati camero obscura; vsaj Guardi in Canaletto sta si pri slikanju Benetk zagotovo pomagala z njo.

Slika 1: Camera Obscura oz. Temna soba

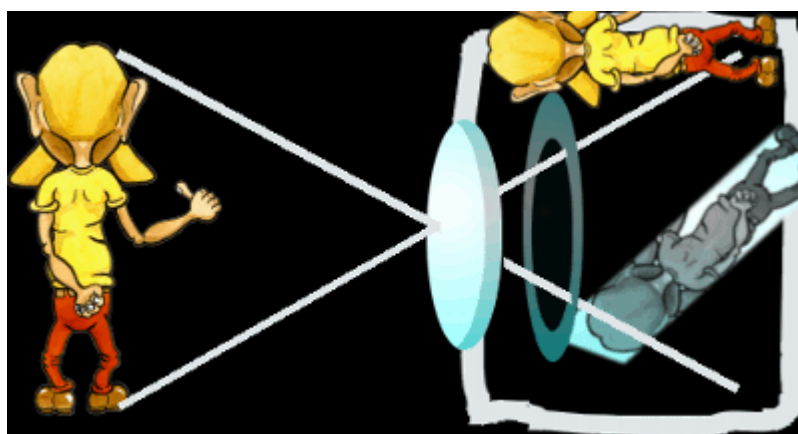
Vir : <http://erin91.tumblr.com/>, 8. 9. 2013

Čez približno 50 let je bila naprava izboljšana. To je bila prva izboljšava. Kasneje se je pojavila zaslonka. To je bila druga izboljšava. Obe pripravi zaslonko in lečo so vgradili v camero obscura, da bi izostrili sliko.

Slika 2: Leča v Cameri Obscure

Vir: http://student.fnm.uni-mb.si/~asever/leca_v_kameri_obscuri.html, 8. 9. 2013

Slika 3: Zaslonka v Cameri Obscura

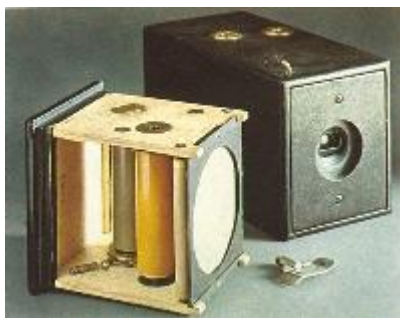
Vir: http://student.fnm.uni-mb.si/~asever/zaslonka_in_nastanek_kamere.html, 8. 9. 2013

Nastala je cela vrsta po obliki in velikosti različnih kamer: kamera, ki se lahko pritrdi na glavo, druga je bila glavni del nosilnice. Najpomembnejša od vseh pa je bila kamera, ki jo je bilo mogoče nositi čez ramo. Leta 1657 je Kaspar Schott v Španiji izdelal kamero v obliki skrinje. Kamera je imela dve leči in možnost nastavitve goriščne razdalje; to je dosegel z dvema škatlama, ki sta drseli ena v drugo.

Naj omenim še pomemben dosežek našega rojaka Janeza Puharja, ki je leta 1841 iznašel fotografijo na steklo, vendar jo je patentiral 10 let kasneje in tudi dobil od Narodne akademije v Parizu naziv izumitelj fotografije na steklo.

Kamera Alfreda Pumphreya je bila prva, ki je delovala na isti način kot današnji fotografski aparati: film za naslednji posnetek je bilo treba naviti s posebno ročico.

Leta 1888 je George Eastman poslal na tržišče slavnega fotografskega aparata kodak, ki ga je spremljalo geslo: »Pritisnite na gumb, ostalo je naša skrb!«. Bil je majhen, lahek in fotografom se ni bilo treba več mučiti z razvijanjem. Kodak je bil tudi prvi aparat, ki je snemal na film v zvitku.

Slika 4: Boks kamera, ki je prvi fotoaparat

Vir: http://student.fnm.uni-mb.si/~asever/boks_kamera.html, 8. 9. 2013

Devetdeseta leta prejšnjega stoletja so minila v znamenju majhnih fotografskih aparatov: aparat z zložljivim mehom, zrcalni dvooki aparat, predhodnik proslavljenega rolleiflexa, fotografski fotoaparat z razvijanjem, imenoval se je nodark; v katerem se je film tudi razvil in je bila temnica odveč. Kljub vsemu je nodark (nič teme) prvi fotografski aparat, ki je film tudi razvijal, in to zamisel je dokončno spravil v življenje šele Edwin Land, ki je leta 1947 izumil polaroidno kamero.

Ob koncu dvajsetih let tega stoletja je majhna precizna kamera doživela največji napredek v Nemčiji, kjer imajo že šestdeset let monopol na tem področju. Prvi in najlepši med nemškimi fotografskimi aparati je ermanox (1924). Bil je idealen za snemanje pri vsaki svetlobi. Naslednje leto je Leitz na leipziškem pomladnem sejmu predstavil še danes zgodovinsko leico. Leta 1882 je Mayer izpopolnil fotografski top, leta 1890 pa je uporabil izumljeni celuloidni film v kino kameri lastne izdelave, dve leti pozneje pa izdelal projektor. Razvoj fotografije gibanja je zagotovil možnost snemanja dogodkov pomembnih za tisk, ki je bil nenehno lačen novic.

Do leta 1880 je prodor fotografiranje v tisk zaviral problem tiskanja, ki pa je tedaj Frederic Ives izumil kliše, ki so ga 4. marca 1880 prvič uporabili pri New York Daily Graphic.

Med obema vojnama se je razvila fotoreportaža. Že od nekdaj so jo imenovali iskrena fotografija, ki je nemara najpomembnejša zvrst fotografije.
(Papotnik, 1994, 11 - 14).

3 FOTOAPARATI 21. STOLETJA

Začetek 21. stoletja je prinesel novo generacijo digitalnih zrcalno - refleksnih fotoaparotov s samodejnim ostrenjem (označujemo jih s kartico AF SLR, kar pomeni Auto Fokus Single Lens Reflex). Največjo razliko lahko opazimo na zadnji strani fotoaparotov, kjer imajo digitalni fotoaparati LCD - zaslon in številne nastavitvene gumbе. Opisala bom samo nekaj primerov, saj je tega veliko.

Ti so:

- digitalni fotoaparati,
- digitalni – kompaktni fotoaparati,
- mobilni telefoni.

3.1 Digitalni fotoaparati

Digitalni fotoaparati so brez dvoma najbolj vsestranska orodja, ki so na voljo za ohranjanje prizorov iz življenja. Zadnja generacija fotoaparotov s pomočjo boljšega procesiranja posnetkov, sistema za kompenzacijo tresenja in čiščenje svetlobnega senzorja zagotavlja izredno kakovostne fotografije. Pri izbiri fotoaparata, pa je vseeno treba vedeti za kakšno fotografiranje gre, reportersko, portretno, poročno..itd. Dobra slika pa nastane šele takrat, ko vemo katera so glavna načela slikanja.

3.2 Kompaktni - digitalni fotoaparati

Kompaktni digitalni fotoaparati so se hitro uveljavili na področju fotoaparotov razreda pomeri in sproži. Klasične filmske fotoaparate tega razreda lahko najdemo le še na cenovnem dnu trga. Kompaktni digitalni fotoaparati so videti kot filmski fotoaparati, šele pogled od zadaj razkrije njihov digitalni izvor. Ker so ti fotoaparati namenjeni širokim množicam, je preprostost uporabe izrednega pomena. Zaradi tega so nastavitveni gumbi pregledni in jasno označeni, število nastavitvev pa omejeno na minimum.

Paleta fotoaparotov tega razreda je obsežna - od cenениh modelov za spletno uporabo do univerzalnih izvedb z ločljivostjo od 3 pa vse do 12 megapikslov.

Imamo pa seveda različne razrede kompaktnih digitalnih fotoaparotov, kjer se delijo na tri dele:

Nišji razred: Najcenejši digitalni fotoaparati pogosto ponašajo z veliko ločljivostjo - med 5 in 8 megapixlov. So dobra izbira za otroke, nezahtevne uporabnike.

Srednji razred: Ti modeli ponujajo visoko ločljivost med 6 in 10 megapiksli. Običajno imajo 3x ali 5x optični zoom in zelo dobro kakovost slik.

Višji razred: Nudijo veliko možnosti in ročnih nastavitev. Kakovost je zelo velika, ločljivost pa okoli 10 megapikslov. Ti modeli so običajno tanjši, imajo odlično optiko, napajajo pa jih litij - ionske baterije.

Prednostni:

- Cenovno dostopen,
- lahek, majhen, brez težav v žepu,
- ni potrebnih pripomočkov, razen baterije,
- priporoča se začetnikom v fotografiji,
- slike lahko obdelujemo z raznoraznimi programi.

Slabosti:

- sprožitev je z malo zamude,
- ni mogoče menjavati objektivov,
- pri višji ISO slišimo šum,
- slika ni dobre kakovosti,
- LCD je vedno prižgan, zato se baterija hitro prazni,
- nima optičnega iskala.
-

3.3 Mobilni telefoni

Mobilni telefoni so zagotovo najpopularnejše naprave 21. stoletja. V zadnjih letih so vanje začeli vgrajevati še miniaturne digitalne fotoaparate z ločljivostjo okoli 2 - 3 megapiksle.

Možnost takojšnjega pošiljanja fotografij prek telefonskega omrežja ali povezave Bluetooth je njihovo popularnost še povečala.

Vse kaže, da so preprostim digitalnim fotoaparatom tipa nameri in sproži šteti dnevi, saj jih bodo izpodrinili foto -telefoni.

(Lazano, 2004, 8).

3.4 Fotografija starih fotoaparotov

Slika 5: Zbirka starih fotoaparotov

Vir: Lasten

4 ZGODOVINA PORTRETNE FOTOGRAFIJE

Začetke fotografiranja v komercialne namene je zaznamoval razvoj studijskega portreta. Ljudje so si želeli imeti svoje portrete.

Imamo nekaj postopkov za izdelavo fotografije:

4.1 Dagerotipija:

Okoli sredine 19. stoletja so razvili in izboljšali mnogo fotografskih posnetkov, ter postopkov. Kalotipija je bila prva fotografska slika, ki so jo lahko kopirali z negativa, kolodijska mokra plošča pa je dajala trajni stekleni negativ. Glede na kvaliteto slike - ostrina detajlov in obsežna lestvica tonskih vrednosti, ki je črno - bela fotografija pravzaprav že dosegla vrhunec svojih zmogljivosti, ko je leta 1839 Daguerre uvedel prvi uporabni postopek, ki se mu reče dagerotipija.

Dobra dagerotipija je bila fotografski posnetek katerega popolnost še danes ni bila presežena. Tako prepričljivost slike kot je omogočala dagerotipija pa so imele tehnično napako, ki jih ni bilo mogoče odpraviti. Opazovalec je namesto negativne slike videl pozitivno sliko ali kombinacijo obeh, pač glede na to pod kakšnim kotom je pogledal dagerotipijo, ter s katere strani je bila osvetljena. Če so na primer tri osebe gledale nad kaminom v sobi viseči družinski portret je verjetno gledalec v desni polovici sobe videl sliko levo zgoraj - del pozitivna in pol negativa, drugemu gledalcu, ki je bil pod sliko pa se je prikazal samo negativ. Na tretji desni strani sobe pa je mogoče videl popolno sliko pozitivna.

Najenostavnejši način gledanja dagerotipije je, da je moral držati stvar v roki in jo narahlo premikati dokler se ni pokazala samo pozitivna slika. Vendar se je ta pomanjkljivost zdela ljudem precej nepomembna, saj so se gnetli na novo odprtje fotografskih ateljejih v štiridesetih letih preteklega stoletja, da bi si dali izdelovati svoje portrete.

4.2 Kalotipija

Fotografski postopki, ki so bili razviti takoj za dagerotipijo so pomembni iz drugega vidika. Kalotipija je prva fotografija, ki je bila izdelana iz negativa ter je imela značilno mehko in tople tone slike, ki so deloma uhajali iz vlaknaste strukture papirja kot nosilca negativa. Črte so izgubile svojo ostrino, podrobnosti pa so bile nekoliko bolj zamegljene.

Medtem ko je večina fotografov 19. stoletja dajala prednost izrezano ostrim dagerotipijam, so nekateri delali izključno še s kaleotipijo. Kaleotipije so nekoliko bolj podobne risbam z ogljem in mnogi fotografi so čisto za vedno uporabljali ta učinek, da bi dobili slikovite posnetke, posebno pri slikanju arhitekture, pokrajin in tihožitjih. Izumitelj postopka William Henry Fox Talbot je nemara čutil podobo in mnogo njegovih slik prikazuje takšne teme.

4.3 Mokra plošča

Nekaj najlepših in zanimivih portretov v analih fotografije je bilo posnetih z mokro kolodijsko ploščo. V ateljejskih razmerjih in v rokah izkušenega fotografa je mokra plošča lahko ujela vzdušje spreminjajoče igre svetlobe in sence, strukturo in detajle, tako dobro kot najboljši moderni film. Samo romantične drže in staromodna oblačila ločijo nekatere odlične fotografije 19. stoletja od najboljših sodobnih slik. Za igralce, politike in druge, za katere se je zanimala javnost sta bila obstoj negativa in možnost, da se izdela neomejeno število kopij zelo pomembna. Vendar je bilo to za velik del publike manj zanimivo. Navaden državljan je hotel imeti eno samo sliko sebe ali članov svoje družine, da bi jo lahko postavil v album ali na klavir. Za potrebe tega tržišča je bila kakor nalašč ambrotipija.

4.4 Ambrotipija

Beseda sestoji iz grškega ambrotos, kjer pomeni nesmrten in typos, kjer pomeni odtis. Ambrotipija je kolodijski negativ na mokri plošči s temnim ozadjem iz blaga ali s premazanim lakom. Fotografi so opazili, da se negativ, če ga držimo z emulzijo navzdol pred temnim ozadjem prikaže pozitiv. Ta pojav so uporabili tako, da so na hrbtno stran negativa lepili črno blago ali pa ga temno lakirali. Iz tako obdelanega negativa ni bilo mogoče napraviti kontaktnih kopij, toda ker je bila izdelava pozitivna odveč je kupec prihranil tako čas, kot denar.

4.5 Ferotipija

Leta 1856 po preprostejših ambrotipij je dal Hanibal L. Smith profesor kemije patentirati še cenejši in hitrejši postopek. S tem postopkom se lahko dobi sliko hitreje kakor z ambrotipijo. Tako kot ambrotipija je bila tudi ferotipija kolodijski negativ z mokro ploščo na temnem ozadju, ki je kazal pozitiv sliko.

Toda namesto steklene plošče, ki so ji na hrbtno stran dali temno krpo ali tudi temen lak, je Smith pri ferotipiji uporabil nosilec kolodijskega sloja navadno tanko jekleno pločevino, ki je bila črna ali rjava lakirana.

Cenene ferotipije so se neverjetno hitro priljubile ljudem. Podjetni ferotipisti so prišli povsod, fotografirali so otroke v parkih, družine na pikniku, novoporočence, ki so odhajali od cerkve. V Ameriki se je na sto tisoče mladih mož še nekoliko zmedenih v novih uniformah postavljalo pred kamero preden so odšli v državljansko vojno. Rezultati so bili večinoma primitivni, toda nadarjeni ferotipisti so ustvarjali tudi dobre portrete. Pri ferotipiji ni bilo mogoče napraviti fotokopije. Mnogi fotografi so uporabljali več - lečne specialne kamere, ki so napravile več posnetkov istočasno, da bi zadovoljili tiste stranke, ki so hotele imeti več fotografij. Celo ko je z zvitim filmom in preprosto boxovko postal vsak svoj lastni fotograf, so se ferotipisti še lahko služili svoj kruh. V ZD jih je bilo še v tridesetih letih prejšnjega stoletja razmeroma pogosto videti.

Ko je leta 1860 fotografija šla v svoje tretje desetletje, so se fotografi že naučili marsikaj o njej. Najboljši fotografiji do te, so se odlikovali na posameznih izmed štirih področjih kot so:

- V arhitekturni in pokrajinski fotografiji
- V poročanju s slikami,
- Portretni fotografiji
- Ali umetnost izdelave fotografij, ki so delovale kot oljnate fotografije.

V ZD - Združenih državah je državljanska vojna, ki je izbruhnila leta 1861 gnala cele skupine željnih fotografov iz ateljejev v dim smodnika, ter na klanje na bojiščih. Ti ljudje, oz. možje, ki so potovali po celi deželi z vozovi so dotlej neznano prisotnostjo pretočili grozote vojne. V rokah fotografov, ki so delali z občutkom, saj se je portretna fotografija razvila v eno najbolj uspešnih in priljubljenih oblik v prikazovanju novega medija.

Sedeti kot model za portret ni bilo več nemogoča procedura kot še nekaj let poprej, ko je moral fotograf podpreti glavo modela z oporo, da ne bi bil posnetek neoster. V Angliji je Julija Margeret Cameron ustvarila nekaj najizrazitejših podob v zgodovini fotografije. Slike in alegorične prizore, ki so izpričevale viktorijansko nagnjenje v anekdotičnemu in romantičnemu.

Razmerje fotografije do slikarstva je bilo dvojno. Vedno več slikarjev je uporabljalo fotografijo kot praktičen pripomoček pri risanju, mnogi pa so videli v njej mehanski postopek, ki je mogla biti kvečjemu dekla pravi umetnosti. Zdi se, da je bilo tudi mnogo fotografov tega mnenja. Skupina angleških fotografov je uporabljala kamero za suženjsko posnemanje takrat priljubljenega stila - sentimentalne, slikovite predstavitve idiličnih prizorov, ki so spodbujale k snemanju prav tako sentimentalnih fotografij. Slikoviti fotografi so tako imenovali te posnemalec, ki so si v ateljejih zgradili svoj lastni svet, kjer je bil njihov ideal skrbno grajena fotografija, ki je bila videti kot oljnata. Moderno obdobje in tehnološki napredki sta na področju fotografije danes pripeljala digitalne kamere in ponesla izdelavo fotografij že za vsak dom. Pa čeprav se je že stokrat pomerilo, da je kak amater po sreči posnel fotografijo, ki je zbudila občudovanje pa se večini takšne fotografije ne posrečijo. Za mojstrsko fotografijo mora imeti fotograf znanje in sposobnosti. Razumeti mora naravo človeka in vedeti, kdaj je potrebno potrpljenje in kdaj mora ravnati spontano, torej se pravi trenutno primerno. Samo fotograf, ki pozna vse možnosti in obvlada vse tehnike lahko ustvari mojstrovino.

(<https://sites.google.com/site/zivakosi/Home/>, 18.10.2013).

5 FOTOGRAF

Glede na področje dela, ki ga opravlja fotograf ločimo fotografe, ki izdelujejo portrete; komercialne fotografe, ter fotoreporterje.

Fotograf mora dobro poznati svoje delovanje in funkcije, torej svoje fotografske naprave in dodatke, če hoče narediti dobre fotografije, posnetke, ki si jih želi.

S fotografijo nam prikaže dogajanje, ki so lahko tudi sekundne, kot na primer, zmaga na atletskem tekmovanju ali v nogometu kot je gol, ki pade v sekundi, zato mora biti dovolj hiter, da to tudi ujame. Lahko pa s fotografijo prikazuje dogajanje, ki traja tudi dalj časa kot je na primer faze sončnega mraku, sončni vzhod ali kaj takšnega.

Fotoreporterji delajo za časnike, revije ter druge publikacije. Fotoreporterji ustvarjajo fotografije, ki se vse objavlja v medijih.

(http://www.ess.gov.si/ncips/cips/opisi_poklicev/, 20.10.2013).

Kakor se je delila fotografija, različni fotografi, tako se delijo tudi fotografske zvrsti:

5.1 Studijski fotograf (portretni)

Fotograf - portretist izdeluje fotografije za osebne dokumente ali fotografira posebne dogodke, kot je rojstni dan, poroka, pogrebi, fotografije za koledarje. Je bolj objektivno delo, ker ne objavlja fotografij v medijih.

5.2 Komercialni fotograf

Komercialni fotograf pripravlja fotografije, ki jih založniki lahko natisnejo kot ilustracije v knjigah, izdela reklamne fotografije ali razne fotografije za plakate, letake. To je tudi odvisno od njegovega naročnika. Komercialni fotograf lahko naredi fotografijo zapletenih strojnih elementov ali posnetek najnovejše modne kreacije. Komercialni fotograf mora poznati različne tehnike slikanja in postopke za na daljno obdelavo, kot je sprememba barvne in prostorske kompozicije slike ter kontrastov.

5.3 Fotoreporterji

Reportažna fotografija je bistvo vsega, da s reportažno fotografijo lahko povemo celo zgodbo, ki jo želimo povedati. To je bistvo fotoreportaže. Potrebno je fotografijo dobro posneti in obdelati. Premalo je, če naredimo več fotografij, ki se hkrati ponavljajo. Takšne fotografije so brez pomena. Spremljati morajo zanimive dogodke v političnem življenju, športnem področju in drugod. Iščejo motive, da privlačijo širšo javnost. Za njihovo delo je značilno, da se zelo hitro odzivajo na kraj dogajanja. S fotografijo nam lahko prikaže dogajanje, ki so pa lahko tudi sekundne, kot je na primer zmaga na atletskem tekmovanju ali v nogometu (na primer: če igralec zadene žogo, da ga ulovimo tisti trenutek). Zato fotograf mora biti zelo hiter, da ujame takšno fotografijo. Lahko pa s sliko prikazuje dogajanje, ki traja tudi dalj časa kot je na primer sončni zahod. Na koncu morajo čim hitreje priti iz dogodka, da lahko fotografijo razvije, ter jo pošlje v uredništvo.

Fotografije še delimo na:

5.4 Reklamna fotografija, umetniška fotografija, znanstvena fotografija

Nekateri fotografi se posvečajo bolj umetniški fotografiji, lahko pa delajo tudi v znanstveno - raziskovalnih ustanovah ali v turizmu.

5.5 Športna fotografija

Športna fotografija je ena težjih zvrsti fotografije. Kajti za dobro športno fotografijo brez dobrih objektivov seveda ne moremo narediti. Za športno fotografijo je absolutno dobro, če imamo dolgo in svetlobno močne tele objekte. Moramo pa ga uporabljati brez napak. Ker je dogajanje nadvse dinamično, moramo uporabiti zelo kratke čase osvetlitve in visoko občutljive filme. Fotograf se mora spopadati s kar več kot 20 kg opremo, kljub temu v vsakem vremenskem pogoju kot je sneg, dež, vročina, veliko hoje, tekanja, veliko čakanja.

Pri fotografiranju je zelo važno, da ujamemo odločilni trenutek v določenem dogajanju, zato ne smemo varčevati s filmom (že zelo redko), s posnetki, delati moramo zelo hitro, da v nasprotnem primeru nas motiv oziroma dogajanje ne prehiti. Ti dogodki so: uspeli skoki v višino, met žoge, gol, skok v vodo, kolesarji, ..itd.

Sem spadajo tudi tiskovne konference, kjer je lahko kakšna novinarska fotografija tudi novinarsko portretna fotografija.

(<http://www.markokopac.com/sportna-fotografija.html>, 10.11.2013)

5.6 Krajinska fotografija

Fotografiranje pokrajine je za začetnike zelo primeren, kajti motiv se ne premika in ne more nikamor pobegniti. Pri pokrajini so moramo izbrati splošni videz motiva, ki ga nato dopolnjujemo s kakšnim drobnim detajlom, ki vnese v fotografijo precej svežine (npr. živali, ljudje, drevesa, zgradbe,..). Pomembno pa je kako postavimo horizont. Slabo je, če izberemo motiv tako, da nam horizont fotografijo razdeli na dve enaki polovici ali pa da horizont postavimo poševno glede na spodnji rob fotografije. Običajno upoštevamo pravilo, da nebo zavzema na fotografiji največ tretjino površine. Pokrajinski posnetki zahtevajo veliko globinsko ostrino.

5.7 Arhitekturna fotografija

Arhitektura je zelo zahtevno področje fotografije. Ko fotografirate določeno stavbo ali njen del, moramo izbrati najbolj ugoden čas, da ujamemo karakteristične sence, ki poudarijo arhitektonske značilnosti zgradbe. Zelo visoke so mnogokrat trd oreh, saj jih mnogokrat težko zajamemo v celoti, ne da bi se nam podrle navpične linije, ki dajejo neugoden vtis: »Podiranja zgradbe«. Smiselno je uporabiti fotografsko stojalo, saj z njim lažje kontroliramo kompozicijo posnetka.

Nočni posnetki: Tudi ponoči lahko naredimo uspešno in zanimivo fotografijo. Časi osvetlitve bodo zaradi slabih svetlobnih razmer sorazmerno dolgi, vendar si lahko pomagamo tako, da fotoaparat namestimo na fotografsko stojalo.

Dosežemo lahko zanimive učinke, ko zabeležimo premikajoče se svetlobne objekte kot svetle linije, ki nastanejo kot posledica dolge osvetlitve. Najustreznejši posnetki nastanejo v poznem mraku, ko nebo še ni popolnoma temno.

6 PORRETNA FOTOGRAFIJA

Portretna fotografija je zelo širok pojem. Običajno se uporablja v povezavi s fotografiranjem ljudi. Kot so fotografije za osebne dokumente, potni list. Ni vseeno, kakšni se na fotografijah zdimo prijateljem ali sorodnikom, še posebej ob družbenih ritualih, kot so poročne fotografije, praznovanje rojstnega dne, cerkveni obredi, počitnice v tujini. Ključ do dobrega portreta ni v fotografski opremi in znanju, temveč gre za osebnost portretiranca, ki jo mora fotograf znati potegniti iz motiva. Zelo malo ljudi uživa, če jih kdo fotografira. Fotograf mora znati pomiriti svoje modele, ustvariti sproščeno vzdušje. Če fotograf ne zna pomiriti svojega modela, nastanejo portreti, ki odražajo nervozo, napetost in strah, kar pa seveda to ni cilj fotografa.

Če je fotografski portret res stenografski opis osebe, potem je portretiranje več kot samo slika. Gre tudi za prostor delovanja tako imenovan semiotični dogodek, ki določa družbeno identiteto. Portreti fiksirajo našo identiteto, pri čemer gre pravzaprav za umetnost opisovanja. Cilj portreta je vedno povedati, takšen si videti, pa naj bo to fotografija iz javnega vidika ali osebnega, kot je fotografija za potni list, kjer izpričuje našo pravno identiteto. Lahko je tudi za družbene namene, v umetnosti, politiki, pravu, zdravstvu, inštitucijah. Teh vizualnih opisov oseb je danes res v izobilju: v medijih (televizija, film, fotoreportaža, splet, rumeni tisk..), umetnosti, oglaševanju, turizmu, policiji, družinskih albumih..itd.

Vseprisotnost portreta je neposredna posledica velikanskega vpliva fotografije, ki traja že vse odkar je tehnologija omogočila reprodukcijo fotografske podobe. Velik del zgodovine fotografije sestavljajo ravno različne rabe portretov.

Njihovo izobilje izvira neposredno iz zgodovinskega razvoja fotografije, ko je v devetnajstem stoletju, v času industrijske revolucije, portretna fotografija postala cenjeno blago.

(David, 2012, 81 – 82).

Seveda veljajo nekatera pravila, da se zajamejo ljudi kot tudi za druge možna neživa bitja (motive). V zanimivo portretno fotografijo spadajo najmanj dva vidika. Eden je bolj tehnične narave, drugi pa so bolj obsežni.

Kar se tiče tehnične narave omenimo, da veljajo za Leica (135mm) format za večino priljubljenih leč, ki imajo goriščno razdaljo 85 - 200 mm. Dosti je odvisno od tega, kako blizu smo človeku, ki ga slikamo, ter kakšno vrsto portretne fotografije želimo narediti (obraz, prsi, velike skupine, majhne skupine,..itd).

S približno 100 mm objektivom lahko slikamo samo obraz človeka in smo še vedno nekaj metrov vstran od njega, tako da mu ne nastavljamo fotoaparata pod nos. Pri uporabi objektivov, ki so zgoraj navedeni je treba paziti predvsem na perspektivo. V širših lečah (manj od 85 mm) se lahko zgodi, da pogosto nastanejo linije, ki so lahko zelo neugodne ali včasih tudi celo ovira.

Za teleobjektive (več kot 200mm) je ponovno treba posvetiti pozornost perspektivi, ki lahko tudi prispeva k nerealni fotografiji.

Osnovni tehnični elementi vsake portretne fotografije so v ozadju. Kot npr. zamegljen, dolgočasen, oblikovanje (kakšen del človeka oz. poze hočemo na sliki), ter sestava, kjer je slika kot predmet. Ker so pravila zelo jasna in izvedljiva, ter jih vsak lahko izpopolni. Omenim lahko, da jih marsikateri lahko eksperimentirajo. Tudi večina sestavljajo. To je lahko zelo nenavadno (npr. v skrajnem kotu fotografije ali popolnoma na dnu), ki dejansko doda zanimivo fotografijo tam kjer je prekinjena (seveda če je dovolj smiselno).

Preden zaključimo s tehniko naj omenim nekaj manjših trikov, ki prispevajo, da so fotografije bolj zanimive. Ena je uporaba materiala. Srednje debelo krpico damo neposredno pred objektivom in tako dobimo bolj zamegljeno sliko. Manj jasno fotografijo. Material lahko uporabimo tudi neposredno pred objektom oz. predmetom, ki ga slikamo. In tako naredimo veliko dobrih fotografij. Določene učinke dobimo lahko s pomočjo različnih filtrov, ki se postavijo pred objektivom ampak imajo majhno pomanjkljivost, da so le nekaj krat uporabni.

Prav tako se lahko odločimo, da se poigramo z lečo. Na primer, če poskusimo uporabiti manjšo goriščno razdaljo (z odprto zaslonko) in dobimo na portretu oster samo nos ali oči je ostalo zamegljeno. Lahko se odločimo za takšno sliko, da neposredno preden slikamo stopimo korak nazaj malo izven fokusa. Če nismo dovolj pazljivi lahko ta proces povezuje mehko portreta.

Če smo zelo dobro razpoloženi lahko naredimo na fotografiji dvojno izpostavljenost. To je v vsakem primeru zapleten proces, ki se pogosto ne izkaže najboljši, vendar je vredno včasih poskusiti. Izvede se tako, da dva krat osvetlimo isti posnetek. Naj-pogosteje uporabljena Kamera ima funkcijo, ki omogoča večkratno funkcijo bliskavice. Prvič slikamo portret takšen kakršen mora biti, drugič pa za osvetlitev fotografije uporabimo manj časa, da dobimo zamegljeno fotografijo. Takšno sliko nekoliko podosvetlimo, ter dobimo da prva izpostavljenost pride bolj do izraza. Z malo sreče lahko nastane dobra fotografija.

Ko smo pri vsebinski portretni fotografiji moramo najprej določiti problem izbora motiva (oseba). Ko se odločimo za nam znane osebe ali za kogarkoli drugega. Ko znanca ali drugo osebo dobimo pred objektiv smo še vedno omejeni na druge dejavnike, kot so: izbira prave lokacije, dinamika stanja, sproščeno vzdušje,..itd. Poleg tega ob fotografiranju naše znane osebe obstaja velika verjetnost, da fotografije ne bo ocenil, kajti sam po sebi pričakuje kakovost fotografije, saj je častna oseba, ki je na njej.

Po drugi strani slikanje kogarkoli ni tako enostavno. Zato je to osebna fotografija, kjer se mora sprejeti fotografija osebno, ki ni objavljena v medijih, saj se ljudje ne želijo videti nikjer. Morda je težko najti nekakšno lepoto znanega, ki je znan po nečemu običajnemu.

Zraven motiva za dober portret je potrebno še nekaj stvari. Eno smo že omenili in sicer je to razpoloženje. Včasih je kateri bolj slabe volje, zadržan, bilo kakšen je, ga moramo spraviti v dobro fotografijo, da mu rečemo naj se vsaj malo nasmehne, ter spodbudimo k temu, da se sprosti. Kajti slika je veliko boljša, če je oseba katero fotografiramo veliko bolj sproščena in bolj v prijateljskem vzdušju. Zato je pomembno, da si pri fotografiranju vzamemo čas, da ga počakamo. Poleg razpoloženja je važna tudi situacija, stanje. Pogosto se zgodi, da zaradi okolice portreta, če smo zunaj lahko dosežemo še bolj zanimivo fotografijo, kot je z igro svetlobe in oblike.

Če želimo, da naredimo vzdušje okolice je pomembna uporaba razpoložljive svetlobe (zvečer je na primer mehka svetloba), ter pametna uporaba bliskavice, ki se običajno uporablja, da bolj osvetlimo obraz. Če je oseba na primer osvetljena od zadaj, njo pa imamo večinoma v senci, moramo v tem primeru obdržati obstoječo svetlobo istočasno z njegovimi očmi linije. Bliskavica oz. flash je eden najbolj pomembnih elementov portreta. V številnih revijah (nekoliko boljše kakovosti) vidimo v očeh uprizorjenih resničnih pixlov (kvadrati, krogi). To se naredi z pravo bliskavico preprosto refletivne površine. Treba je omeniti, da so nekateri komercialni fotografi, ki preprosto pretiravajo s tem, kajti njihove fotografije se včasih izkažejo, da so večinoma brez življenja. Dovolj pogosto je, da v resnici vsaj malo svetlobe v očeh portretov pride do izraza da je fotografija živa. Podoben učinek kot z bliskavico dosežemo od kod prihaja svetloba. Skoraj neverjetno, da se v očeh vidi prizor, da svetloba pade v pravem kotu.

Na koncu lahko omenim stari fotografski pregovor, ki pravi: »Ni slabih ljudi, ampak so le slabi fotografi.« V tem pregovoru mislimo, da nima smisla da bi slabe fotografije pokazali ljudem. S tem prispevamo na naš slab ugled. Bolje se je malo bolj potruditi, ter pokazati pravo fotografijo. S tem lahko koga še posebno razveselimo.

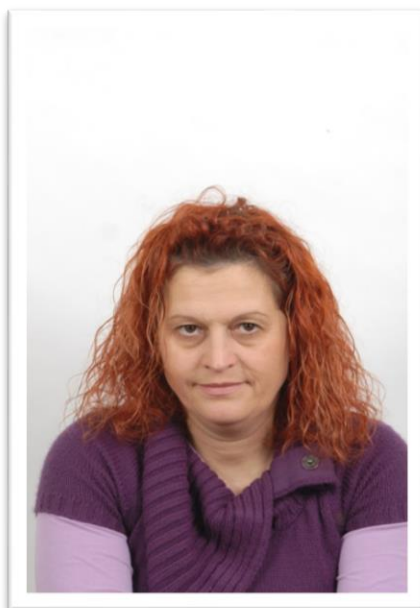
(http://www.e-fotografija.com/cro/publish/article_131.shtml, 9.9.2013).

7 PORTRETNA FOTOGRAFIJA V STUDIU ALI NOTRANJEM PROSTORU

Sem spadajo:

- ➔ Fotografiranje portretov
- ➔ Fotografiranje za osebni dokumenti (Fotografije za biometrične potne liste, osebne izkaznice in voziška dovoljenja so po standardih od »Ministrstva za notranje zadeve«)
- ➔ Fotografiranje porok
- ➔ Fotografije nosečnic
- ➔ Fotografiranje praznovanj, obredov, poslovnih dogodkov
- ➔ Fotografiranje na terenu
- ➔ Fotografiranje otrok in dojenčkov
- ➔ Fotografiranje za dokumente na domu
- ➔ Fotografiranje prostorov in lokacij.

V mojem primeru sem naredila portret ge. Sabine Bezjak v studiu, ter na terenu.

Slika 6: Fotografija je uporabna za osebno izkaznico, voziško dovoljenje

Vir: Lasten

Fotoaparat: Nikon D200 Kraj fotografiranja: V studiu.

Slika 7: Fotografija za biometrični potni list

Vir: lasten

Fotoaparat: Nikon D200 Kraj fotografiranja: V studiu.

7.1 Republika Slovenija – Ministrstvo za notranje zadeve

»FOTOGRAFIJE ZA BIOMETRIČNE POTNE LISTE, OSEBNE IZKAZNICE IN VOZNIŠKA DOVOLJENJA

Priporočila in navodila – junij 2009

Mednarodni standardi, tehnične specifikacije in priporočila postavljajo za biometrične potne listine strožja pravila za zajem biometrične fotografije prosilca, ki bo lasersko gravirana na podatkovni strani njegovega potnega lista, obenem pa bo kot biometrični zapis varnostno shranjena v brezkontaktnem čipu. Biometrična fotografija prosilca se uporablja za preverjanje identitete imetnika potnega lista, kot tudi za zanesljivo računalniško prepoznavo obraza pri prehodu meje. Biometrična fotografija (v strokovni literaturi označena tudi kot Full Frontal) vsebuje celoten imetnikov obraz, del ramen, vrat in v večini primerov vse lase.

Državljan lahko vlogi za izdajo biometrične potne listine, osebne izkaznice ali voznškega dovoljenja priloži fotografijo, izdelano v klasični obliki (3,5 x 4,5 cm), ali pa predloži potrdilo z unikatno referenčno številko e-fotografa, če so za to izpolnjeni predpisani pogoji.

Geometrične lastnosti biometrične fotografije

Fotografija prosilca mora biti poravnana tako, da navidezna vertikalna črta teče ravno iz sredine med očmi, preko sredine nosu do sredine ust, oči morajo biti v navideznem horizontalnem polju.

Ekranska maska

Osnovne zahteve za ustreznost fotografije so določene v Pravilniku o izvrševanju zakona o potnih listinah, Pravilniku o izvrševanju zakona o osebni izkaznici in Pravilniku o voznških dovoljenjih. Fotografija mora kazati pravo podobo osebe in ne sme biti retuširana. Izdelana mora biti na belem tankem sijajnem fotografskem papirju, velikosti 35 x 45 mm, v črno-beli ali barvni tehniki. Fotografija ne sme biti izdelana z napravo za samopostrežno fotografiranje in mora biti primerne kakovosti za biometrično obdelavo. Prosilec mora biti fotografiran od spredaj, z odkritim čelom in obrazom, brez klobuka, čepice ali rute. Ne glede na to, pa smejo biti pripadnice oziroma pripadniki verskih skupnosti ter druge osebe, ki po svojem ljudskem običaju kot sestavni del svojega oblačila oziroma kot sestavni del oblačila verske skupnosti nosijo čepico, ruto ali drugo pokrivalo, fotografirani s čepico, ruto ali drugim pokrivalom, če imajo odkrito čelo in obraz, poleg tega pa mora zadostovati spodaj navedenim zahtevam:

Format

Fotografija mora jasno prikazovati poteze obraza od konice brade do začetka lasišča (temena glave) ter levo in desno polovico obraza. Velikost obraza od brade do temena mora zajemati od 70 % do največ 80 % fotografije, kar ustreza višini 32 – 36 mm. Pri laseh z večjim volumnom je treba paziti, da je obraz v celoti na fotografiji, pri čemer se lahko frizura v celoti ne vidi, in da velikost obraza ni manjša od 32 mm. Obraz mora biti na fotografiji umeščen na sredini.

Osvetlitev

Obraz mora biti enakomerno osvetljen; preprečiti je treba odseve ali sence na obrazu.

Ostrina in kontrast

Obraz mora biti v celoti jasno fotografiran, s kontrasti in ostrino. Oseba na fotografiji ne sme imeti rdečih oči.

Ozadje

Ozadje mora biti enobarvno svetlo (idealno je nevtralnno sivo) in mora biti v kontrastu z obrazom, lasmi in oblačilom. Pri svetlih laseh je ustrezna uporaba srednje sivega ozadja, pri temnih laseh pa svetlo sivega ozadja. Ozadje mora biti brez vzorcev ali senc.

Kakovost fotografije

Fotografija je lahko črno-bela ali barvna; biti mora na visoko kakovostnem papirju in ločljivostjo najmanj 600 dpi, barvno nevtralna in jasno prikazovati barvne tone, barva kože mora biti naravna. Fotografija ne sme biti poškodovana (brez zavihkov) in ne sme imeti madežev. Priporočljivo je izrezovanje fotografije s pravokotnimi (in ne zaobljenimi) robovi.

Pozicija glave in izraz na obrazu

Glava mora biti poravnana, ne nagnjena, obrnjena ali povešena. Nos mora biti na sredini. Oseba mora biti fotografirana od spredaj.

Izraz na obrazu mora biti nevtralen, ustnice zaprte, pogled pa naravnost v kamero.

Oči in smer pogleda

Oseba na fotografiji mora gledati naravnost v fotoaparatus, oči morajo biti odprte in jasno vidne, ne smejo jih prekrivati lasje. Višina oči mora biti pozicionirana vsaj med 50 % in največ 70 % višine fotografije, gledano od spodnjega roba. Edina izjema je pri otrocih, starih pod 10 let, kjer je izjemoma dovoljena spodnja meja 40 %.

Osebe, ki nosijo očala

Oči morajo biti jasno vidne, odsevi na steklih očal ali na okvirju niso dovoljeni. Rob stekel ali okvirji očal ne smejo prekrivati oči, prav tako, razen iz upravičenih zdravstvenih razlogov (vidne poškodbe očesa), niso dovoljena zatemnjena stekla ali sončna očala. Očala z močnimi okvirji niso priporočljiva. Osebo, ki sicer nosi očala, lahko fotografiramo tudi brez očal.

Osebe, ki nosijo pokrivala

Prosilca mora biti fotografiran brez klobuka, čepice ali rute, razen v posebnih primerih, določenih v veljavnih predpisih. Dopustna je izjema iz religioznih razlogov. V tem primeru mora biti obraz jasno viden in prepoznaven od spodnjega roba brade do zgornjega dela čela ter od levega do desnega roba obraza.

Otroci

Na fotografiji otrok ne sme biti drugih oseb v ozadju, otroci morajo biti fotografirani z zaprtimi usti in brez igrač preblizu obraza. Pri otrocih do dopolnjenega 10. leta starosti so dovoljena naslednja odstopanja: višina obraza mora zavzemati 50 – 80 % fotografije.

To ustreza višini 22 – 36 mm od konice brade do zgornjega temena glave. Pri tem se upošteva tema brez frizure. Pogosto se ne da točno določiti zgornjega temena glave na fotografiji za PL, zato slika ni primerna, če je višina obraza manjša za 17 mm in če je večja za 40 mm.

Dojenčki in majhni otroci Pri dojenčkih in otrocih do dopolnjenega tretjega leta starosti so pri dodatno predstavljenih izjemah dopustna odstopanja pri držbi glave (ne pri posnetku od spredaj), v izrazu obraza, glede oči in smeri pogleda ter centriranja na sliki. Oči pri dojenčku morajo biti odprte.«

(<http://www.mnz.gov.si/>, 20.12.2013).

7.2 FOTOGRAFIJE V STUDIU: » SABININI PORTRETI«

Slika 8: Sabinini portreti

Vir: Lasten

Sporočilo fotografije: Oseba je vesela, prikazuje toplino, topla čustva, zagledana v nas, mogoče bi nam rada kaj lepega sporočila, hkrati pa tudi malo zamišljeno, zaskrbljeno.

Fotoaparat: NIKON D3100, z dodatkom zunanje bliskavice.

Kraj fotografiranja: V studiu.

Slika 9: Sabinini portreti

Vir: Lasten

Sporočilo fotografije: Oseba je vesela, prikazuje toplino, čustva do ljubezni, čustva do plišaste igrače, ter bi nam mogoče rada sporočila, da ji je plišasta igračka zelo pri srcu.

Fotoaparat: NIKON D3100, z dodatkom zunanje bliskavice.

Kraj fotografiranja: V studiu.

Slika 10: Sabinini portreti

Vir: Lasten

Sporočilo fotografije: Obožuje ljubezen, prikazuje toplino, veselje. Ker ima nasmešek na obrazu predvidevamo, da je veselje v njej, razumevanje, toplino.

Fotoaparat: NikonD3100, z dodatkom zunanje bliskavice.

Kraj fotografiranja: V Studiu.

Slika 11: Sabini portreti

Vir: Lasten

Sporočilo fotografije: Prav tako tudi tukaj izberemo iz fotografije, da gre za ljubezen, toplino, veselje, topla čustva.

Fotoaparat: NikonD3100, z dodatkom zunanje bliskavice.

Kraj fotografiranja: V Studiu.

Slika 12: Sabini portreti

Vir: Lasten

Opis fotografije: Ljubezen do svoje dela. Ljubezen do fotografiranja. Prikazuje svoj poklic.

Fotoaparat: NikonD200, z dodatkom zunanje bliskavice.

Kraj fotografiranja: V Studiu.

Slika 13: Sabini portreti

Vir: Lasten

Opis fotografije: Ljubezen do svojega ptiča. Fotografija prikazuje veselje, radost, srečo.

Fotoaparat: NikonD3100, z dodatkom zunanje bliskavice.

Kraj fotografiranja: V Studiu.

Slika 14: Sabini portreti

Vir: Lasten.

Opis fotografije: Fotografija podobno prikazuje kot na fotografiji slika 13. Razlika je samo v tem, da je oseba na fotografiji prikazana v celoti. Izraža topla čustva, ljubezen, toplino, radost, veselje.

Fotoaparat: NikonD3100, z dodatkom zunanje bliskavice.

Kraj fotografiranja: V Studiu.

Vse notranje fotografije oz. fotografije v studiu, so fotografirane z Nikonom D3100 z dodatkom zunanje bliskavice. Kljub temu če imamo na fotoaparatih že vgrajeno bliskavico, z zunanjo bliskavico omogočimo še bolj močno svetlobo. Zunanja bliskavica je dodaten vir svetlobe.

Je odličen pripomoček pri fotografiranju v svetlobno slabših pogojih, kot je v mojem primeru portretna fotografija, kjer nam uporaba bliskavice zapolni sence in odkrije tiste detajle, kjer bi bili neopazni. Prav tako zmanjša možnost rdečih oči, poleg tega pa nadzorujemo kot osvetlitev in svetlobo tako optimalno nastavimo na motiv.

7.3 Primer: »Delno – napačne fotografije«

Slika 15: Sabini portreti

Vir: Lasten

Opis fotografije: Prikazuje ljubezen do svojega psa. Ta fotografija je primer preosvetljene fotografije. Kljub temu, da smo tukaj uporabili bliskavico, smo še dodali ISO na 3200. Zato je fotografija neuspešna.

Fotoaparat: Nikon D3100, z dodatkom zunanje bliskavice.

Kraj fotografiranja: V Studiu.

8 PORTRETNA FOTOGRAFIJA NA TERENU

So trenutki, dogodki ali priložnosti, katere si želimo ohraniti z vso prisotnostjo. So trenutki, ki so posebni, ki jih ni potrebno ustvarjati, ampak le ujeti. To delamo fotografi na terenu. Fotografiramo slavlja, obletnice ali posebne trenutke, ki takšne fotografije ujamemo v foto zgodbo, s katero doživi vsako čustvo tistega dne. Našo delo si jemljemo kot privilegij, ker lahko z ljudmi doživljamo posebne trenutke. Z osebnim pristopom, neopaznostjo ujamemo v objektiv poroko, krst, obletnico, obhajilo in druge pomembne dogodke. V to zvrst spadajo vsi portreti, ki so narejeni v okolici, naravi. Slike, ki niso fotografirane v studiu. V to zvrst štejemo poročne fotografije, fotografiranje prostorov, lokacij, raznorazna praznovanja, obredi,...itd.

8.1 Fotografije na terenu: »Sabinini jesenski utrinki«

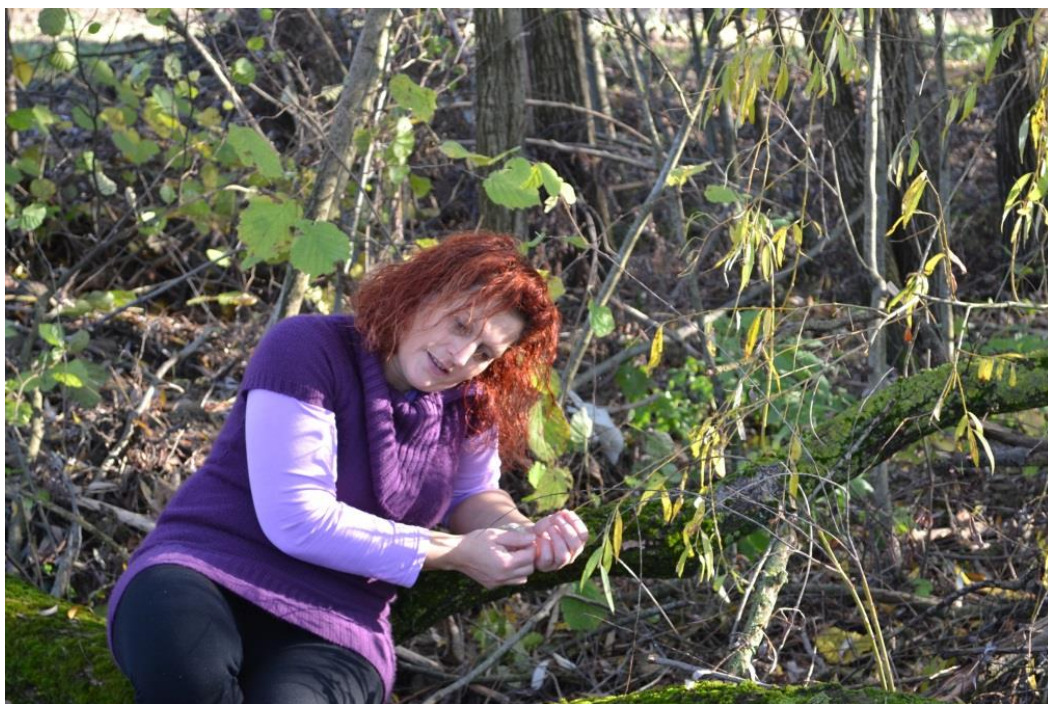
Slika 16: Sabinini jesenski utrinki

Vir: Lasten

Sporočilo fotografije: Oseba je vesela, prikazuje toplino, topla čustva, zagledana v nekaj lepega. Fotoaparat:

NIKON D3100

Kraj fotografiranja: Na terenu. Zadnji jesenski dnevi.

Slika 17: Sabini jesenski utrinki

Vir: Lasten

Sporočilo fotografije: Oseba je videti zamišljena, žalostna, kratka melanholična.

Fotoaparat: NIKON D3100.

Kraj fotografiranja: Na terenu. Zadnji jesenski dnevi.

Slika 18: Sabinini jesenski utrinki

Vir: Lasten

Sporočilo fotografije: Oseba je dobre volje, a hkrati zamišljena. Iz njenih ust lahko razberemo, kot da bi želela nekaj povedati. Kot da nekoga opazuje. Ozadje ni čisto jasno, zato pogled na zanimivost fotografije usmerimo v osebo.

Fotoaparat: NIKON D3100.

Kraj fotografiranja: Na terenu. Zadnji jesenski dnevi.

Slika 19: Sabini jesenski utrinki

Vir: Lasten

Sporočilo fotografije: Oseba sporoča veselje, lepa čustva do narave. Oseba na njej nam pozira.

Fotoaparat: NIKON D3100.

Kraj fotografiranja: Na terenu. Zadnji jesenski dnevi.

Slika 20: Sabini jesenski utrinki

Vir: Lasten

Sporočilo fotografije: Oseba je zamišljena, ne moremo ji točno razbrati čustva, ker jih skriva.

Žalostna, temačna, kratka melanholična fotografija.

Fotoaparat: NIKON D3100.

Kraj fotografiranja: Na terenu. Zadnji jesenski dnevi.

8.2 Primerjava dveh podobnih fotografij od daleč in od blizu:

Slika 21: Sabini jesenski utrinki

Vir: Lasten

Opis fotografije: Primerjava dveh fotografij na daljavo in blizu. Fotografija na daljavo nam sporoča zamišljenost, žalost, zanimanje za veje - drevesa. Pri kateri fotografija od blizu sporoča ravno obratno, kjer je videti vesela, zamišljenost je izginila.

Fotoaparat: NIKON D3100.

Kraj fotografiranja: Na terenu. Zadnji jesenski dnevi.

Slika 22: Sabini jesenski utrinki

Vir: Lasten

Opis fotografije: Primerjava dveh fotografij na daljavo in blizu. Fotografija od blizu nam sporoča veselje, lepega, toplega, zanimanje za drevesa. Hkrati pa je pri tej fotografiji zamišljenost izginila.

Fotoaparat: NIKON D3100. Kraj fotografiranja: Na terenu. Zadnji jesenski dnevi.

8.3 Delno - nepravilna portretna fotografija

Slika 23: Delno - nepravilna portretna fotografija. Sabinini jesenski utrinki

Vir: Lasten

Opis fotografije: Ozadje je zamegljeno, obraz viden. Delno nepravilna fotografija je zato, ker ne vidimo obeh oces, ker nismo sigurni kakršno razpoloženje ima na obrazu (veselo, žalostno).

Ne moremo razbrati čustvenega razpoloženja. Takšno fotografijo smo dobili, da smo prvo fokusirali osredotočen obraz in ne cele fotografije, zato smo dobili ozadje megljeno. Prav je tako saj se portret mora videti, če bi bilo vse jasno na fotografiji, bi nam bile zanimive druge stvari, ki nam takoj padejo v oči.

Fotoaparat: NIKON D3100.

Kraj fotografiranja: Na terenu. Zadnji jesenski dnevi.

9 ZAKLJUČEK

V svoji nalogi sem predstavila portretne fotografije nastale v studiu in na terenu. Vsak fotograf mora poznati osnove fotografiranja, da lahko naredi uspešno fotografijo. Že osnovno znanje o fotografiranju ti je v pomoč pri portretnem fotografiranju. Nekateri fotografi, ki fotografirajo z avtomatskimi nastavitvami seveda ne potrebujejo veliko znanja, dovolj je če poznajo osnove fotografiranja. Dodatno znanje pomaga k kvalitetnejši portretni fotografiji.

Pri ročnih nastavitvah fotoaparatom, pa morajo imeti malo več znanja, kaj se tiče fotografiranja. Morajo vedeti marsikaj o ISO-tu, kako ga nastavljati imamo več vrst: 100, 200, 400, 800, 1600, 3200 ali H1 in H2.

Svetlobna občutljivost (ISO) filma ali tipala.

Reagiranje fotografske plasti na delovanje svetlobe na količino svetlobne energije, ki je potrebna za ustvarjanje slike. Prav tako pa moramo znati delati s časom osvetlitve. (npr. 1/100, 1/25,...). To nam pove v kolikšnem času fotografiramo sliko - hitrost časa osvetlitve. Hkrati pa moramo imeti nastavljen pravilno osvetlitev, zaradi tega vsega moramo imeti kar dosti znanja.

Prav tako uravnavamo sami *F/s številom*, kjer pomeni *odprtost zaslone* (npr. F/2,8 , F/16, F/32). Manjša kot je številka pod F, bolj odprta je zaslonka in več svetlobe pada na svetlobno tipalo in obratno. Vrednost F/število vpliva tudi na globinsko ostrino fotografije.

Zaslonka je naprava v objektivu, ki omogoča odpiranje in zapiranje zaslonske odprtine. Zaslonka je lahko preprosta luknjica. Zaslonka uravnava količino svetlobe, ki jo prepusti objektiv, povečuje in zmanjšuje globinsko ostrino.

Sama sem raziskovala s to nalogo razliko med zunanjim fotografiranjem in notranjim fotografiranjem. Kakšna osvetlitev mora biti zunaj, če imamo dovolj svetlobe, dodamo majhen ISO (100, 200, lahko tudi 400) odvisno v kakšni poziciji oseba stoji, tudi odvisno, kako je postavljena (proti soncu), v tem primeru tudi zagotovo vemo, kdaj uporabljati bliskavico. V primeru notranjega fotografiranja pa imamo umetno svetlobo. Če dodamo majhno svetlobe kot je npr. 100, 200 dobimo naravno svetlobo, zato so fotografije lahko videne kot naravne.

Čas uporabimo: 1/125, ter F13. Če dodamo večji ISO: pri eni moji fotografiji sem dobila preosvetljeno fotografijo, na kateri je bil ISO: 3200, ter čas osvetlitve: 1/125; ter F32-odprtost zaslone. Pri fotografijah za dokumente, osebne izkaznice sem fotografirala z Nikonom D200, kjer so bile po standardih, ki jih predpisuje država- Ministrstvo za notranje zadeve.

10 UPORABLJENA LITERATURA IN VIRI

10.1 Uporabljena literatura

1. Papotnik, A., Čerin, B.: *Fotografija - zbrano gradivo o fotografiji*, Radovljica: Didakta, 1994.
2. David, B.: *Fotografija - ključni koncepti*, Ljubljana, Membrana (ZSKZ), 2012.
3. Lazano, D.: *Biblija digitalne fotografije*, Ljubljana, Slovenija d.d., 2004.
4. Zorec, M.: *Digitalna temnica, Obdelovanje digitalnih fotografij*, Grosuplje: Knjigca Ljubljana, 2009.

10.2 Internetni viri

1. <http://dkum.uni-mb.si/Dokument.php?id=24854>, 27.10.2013
2. <http://www.bfm-design.com/fotografija/>, 24.11.2013
3. <http://erin91.tumblr.com/>, 8.9.2013
4. http://www.e-fotografija.com/cro/publish/article_131.shtml, 9.9.2013
5. http://student.fnm.uni-mb.si/~asever/boks_kamera.html, 8.9.2013
6. http://student.fnm.uni-mb.si/~asever/zaslonka_in_nastanek_kamere.html, 8.9.2013
7. <https://sites.google.com/site/zivakosi/Home/>, 18.20.2013
8. http://www.ess.gov.si/ncips/cips/opisi_poklicev/opis_poklica?Kljuc=1282&Filter, 20.11.2013
9. <http://www.markokopac.com/sportna-fotografija.html>, 10.11.2013
10. http://www.e-fotografija.com/cro/publish/article_131.shtml, 25.11.2013
11. <http://www.mnz.gov.si/>, 20.12.2013

